

20. Зовнішня торгівля товарами та послугами за 1999 рік (в 2-х томах). – Т.2. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2000.

21. Олійник О. Наші інтереси у Середземномор'ї / О. Олійник // Урядовий кур'єр. – №36–37 (25 лютого 1999 р.). – С.13.

22. Олійник О. Україна на ринку озброєнь / О. Олійник // Урядовий кур'єр. – №3–4 (11.01.1997). – С.3.

23. Перший заступник Голови ВР України А. Мартинюк прийняв Голову Асоціації сирійсько-української дружби Національних зборів Сирії Н. Хайраллу [Електронний ресурс] // ВР України. 26.03.2004. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/1234.html>.

24. Серов Д. І. Становлення та розвиток політичних і економічних відносин України з країнами Арабського Сходу (1990–ті рр. – початок XXI ст.). Автореф. дис... канд. іст. наук. – О., 2006. – 20 с.

25. Серов Д. І. Стан і перспективи України з країнами Леванту (Сирія, Ліван, Йорданія) [Електронний ресурс] / Д. І. Серов // НІСД. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/juli/18.htm>; Серов Д. І.

26. Стилільна Я. Райдужні перспективи // Голос України. – №76, 23 квітня 2002 року. – С.1, 3.

27. Сотрудничество с Сирией одна из перспектив // Голос України. – №122, 4 липня 2003 року. – С.7.

References

- Vidnosyny z Syriiieiu pohlybliuutsia // Uriadoviy kur'ier. – №109 (16.06.2000 r.). – S.2.
- HDA MZS Ukrainy. – F.2. – Op.6. – Spr.82.
- Tam samo. – F.2. – Op.6. – Spr.2178.
- Tam samo. – F.2. – Op.6. – Spr.2878.
- Tam samo. – F.2. – Op.6. – Spr.2879.
- Tam samo. – F.2. – Op.6. – Spr.2880.
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.4.
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.12 (112).
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.13 (200).
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.17 (250).
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.25 (113).
- Tam samo. – F.8. – Op.176. – Spr.26 (114).
- Tam samo. – F.8. – Op.146. – Spr.34 (700).
- Tam samo. – F.8. – Op.146. – Spr.40 (110).
- Herhel Iu. V. Ukrainko-syriiski vidnosyny na suchasnomu etapi // Visnyk Kyivskoho slavistychnoho universytetu. – K., 2008. – Vyp.38. – S.235–245.
- Herhel Iu. V. Ukrainko-syriiski vidnosyny na pochatku XXI stolittia: osnovni problemy ta halmivni chynnyky // Visnyk Kyivskoho slavistychnoho universytetu. – K., 2009. – Vyp.41. – S.209–216.
- Herhel Iu. Prynysyp «rivnonablyzhenosti». Chy vykorystaie Kyiv i Damask vizyt syriiskoho prezidenta dlia pohlyblennia dvostoronnnykh vidnosyn // «Den». – №220 (1.12.2010). – S.3.
- Herhel Iu. Ukraina-Syriia: rukh nazustrich // «Zovnishni sprav». – 2011. – №1. – S.36–39.
- Herhel Iu., Volovych A. Ukraine est chto delat v Syryi // Ezhenedelnyk «2000». – 10–16 dekabria 2010 h. – №49 (537). – S.7.
- Zovnishnia torhivlia tovaramy ta posluhamy za 1999 rik (v 2–kh tomakh). – T.2. – K.: IVTs Derzhkomstatu Ukrainy, 2000.
- Oliinyk O. Nashi interesy u Seredzemnomor'ї / O. Oliinyk // Uriadoviy kur'ier. – №36–37 (25 liutoho 1999 r.). – S.13.
- Oliinyk O. Ukraina na rynku ozbroien / O. Oliinyk // Uriadoviy kur'ier. – №3–4 (11.01.1997). – S.3.
- Pershyi zastupnyk Holovy VR Ukrainy A. Martyniuk pryniav Holovu Asotsiatsii syriisko-ukrainskoi druzhby Natsionalnykh zboriv Syrii N. Khairallu [Elektronnyi resurs] // VR Ukrainy. 26.03.2004. – Rezhym dostupu: <http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/1234.html>.
- Sierov D. I. Stanovlennia ta rozvytok politychnykh i ekonomichnykh vidnosyn Ukrainy z krainamy Arabskoho Skhodu (1990-ti rr. – pochatok XXI st.). Avtoref. dys... kand. ist. nauk. – O., 2006. – 20 s.
- Sierov D.I. Stan i perspektvy Ukrainy z krainamy Levantu (Syriia, Livan, Yordaniia) [Elektronnyi resurs] / D.I. Sierov // NISD. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/juli/18.htm>; Sierov D. I.
- Stydilna Ia. Raiduzhni perspektvy // Holos Ukrainy. – №76, 23 kvitnia 2002 roku. – S.1, 3.
- Sotrudnychestvo s Syryei odna yz perspektiv // Holos Ukrainy. – №122, 4 lipnia 2003 roku. – S.7.

Gergel Yu. V., PHD student of Department of History at Kyiv Slavonic University (Ukraine, Kyiv), gergel_yulia@ukr.net

Cooperation between Ukraine and Syria in the political sphere in 1991 – first half of 2011

The article, based on archival material of the MFA of Ukraine, attempted to analyze and characterize the state of Ukrainian-Syrian political cooperation in 1991 – the first half of 2011. Author chronologically characterizes the development of political dialogue between Ukraine and Syria and describes its key events. The article emphasizes that appropriate level of political dialogue is the key to successful development of cooperation in other fields. Describing political relations between Ukraine and Syria, the author draws attention not only to the content and results of the political contacts at various levels, but also its gaps.

Keywords: Ukraine, Syria, political relations, the MFA, president, government, visit, negotiations.

Гергель Ю. В., аспирантка кафедри історії, Київський славістический університет (Україна, Київ), gergel_yulia@ukr.net

Взаимодействие Украины и Сирии в политической сфере в 1991 – первой половине 2011 гг.

На основе архивных материалов МИД Украины предпринята попытка проанализировать и охарактеризовать состояние украинско-сирийского взаимодействия в политической сфере в 1991 – первой половине 2011 гг. Автор в хронологическом порядке освещает развитие государственно-политического диалога между Украиной и Сирией и характеризует его ключевые события. В статье особо подчеркивается, что наличие надлежащего уровня политического взаимодействия является залогом успешного развития отношений в других отраслях. Освещая государственно-политические отношения между Украиной и Сирией, автор обращает особое внимание не только на содержание и результаты политических контактов различного уровня, но и на проблемы в их проведении.

Ключевые слова: Украина, Сирия, политические отношения, президент МИД, правительство, визит, переговоры.

* * *

УДК 94(477)«1991/2016»

Кругляк Д. М.,
магістр історії, історичний факультет,
Київський національний університет
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
dmytro.kruhliak@gmail.com

ДИСКУСІЇ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ «ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ» (1996–1997 РР.)

Проаналізовано процес прийняття Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» як результат закінчення інституціоналізації та трансформації української моделі місцевого самоврядування, з пострадянської на національну. Основна увага зосереджена на питаннях зв'язку історично обумовленої моделі муніципального управління з нормами та принципами локальної демократії в країнах Ради Європи. Розглядаються передумови появи політико-правової дискусії щодо доречності прийняття профільного закону у галузі місцевого самоврядування у 1997 р. та його змістовного наповнення. Досліджуються основні тенденції впровадження норм Європейської хартії місцевого самоврядування в українську систему локальної демократії, зокрема, в профільний закон. Спираючись на існуючу опубліковану нормативно-правову базу, документи стенограм засідань парламенту, а також матеріали офіційного видання Верховної Ради України, прослідковуються причини незгодженості позицій щодо законопроекту про місцеве самоврядування, як між фракціями парламенту, так і між представниками законодавчої та виконавчої гілок влади.

Ключові слова: місцеве самоврядування, Закон України, Верховна Рада України, Європейська хартія місцевого самоврядування, муніципальна система.

Трансформація української системи місцевого самоврядування з пострадянської вертикально-орієнтованої моделі управління на місцях на сучасну, регламентовану згідно з нормами та принципами європейської демократії, відбувалась в декілька етапів. Наприкінці одного з таких періодів було прийнято Закон «Про місцеве самоврядування в Україні», від 21 травня 1997 року [5] та 15 липня 1997 р. ратифіковано Європейську хартію місцевого самоврядування [6]. Обидва ці документи закінчили процес інституціоналізації муніципальної системи України.

Однак, проблема прийняття профільного Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», від 21.05.1997 р. на сьогоднішній день актуалізується трьома причинами. По-перше, через необхідність вивчення історичних, політичних та правових умов появи даного законопроекту на тлі тогочасної інституціональної кризи українського політикуму. Оскільки, як відомо, сучасні перетворення у сфері місцевого самоврядування також відбуваються у складній суспільно-політичній ситуації.

По-друге, дане питання актуалізується через необхідність проведення ретроспективного аналізу готовності української нормативно-правової бази до імплементації норм Європейської хартії місцевого самоврядування у 1997 році, у відповідності до резолюцій та пропозицій Парламентської Асамблеї Ради Європи [3].

По-третє, вивчення дискусійних моментів вітчизняної політичної історії дозволяє встановити каузальний зв'язок з політичними процесами та окремими подіями, що вплинули на перебіг реформ в галузі місцевого самоврядування. А отже, таким чином, проаналізувавши ці зв'язки, з'являється можливість уникнення багатьох системних кризових явищ. Тому виникає необхідність дослідити засади виникнення політичної дискусії щодо прийняття Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», у 1997 році та з'ясувати перспективи її подальшого дослідження.

Мета даної статті полягає у вивченні історичного досвіду реформаторської політики у сфері місцевого самоврядування, крізь призму політико-правової дискусії щодо місцевого самоврядування в середовищі українського політикуму у другій половині 90-х рр. ХХ ст.

Відповідно до мети були поставлені наступні завдання: дослідити причини виникнення політико-правової дискусії щодо регламентації місцевого самоврядування в Україні; проаналізувати результати спроб прийняття компромісних рішень між Президентом України та Верховною Радою України (ВРУ) в процесі прийняття законодавства щодо місцевого самоврядування; оцінити зв'язок профільного закону з Європейською хартією місцевого самоврядування та з'ясувати значення її ратифікації у процесі прийняття закону про місцеве самоврядування.

В хронологічному вимірі дослідження стосується періоду 1996–1997 рр., адже саме в цей час відбулося суспільно-політичне обговорення питання реформування місцевого самоврядування, згідно з принципами європейської локальної демократії, та були затверджені відповідні положення в Конституції України, був прийнятий профільний закон та ратифікована Європейська хартія місцевого самоврядування [3].

В основу дослідження покладені документи стенограм засідань Верховної Ради України, опубліковані на офіційному сайті ВРУ та досі недостатньо висвітлені в якості джерел вивчення питань становлення місцевого самоврядування. Також, для співставлення та проведення історико-порівняльного аналізу, було використано матеріали офіційного періодичного видання, газети Верховної Ради України «Голос України» [2, с. 4] та, власне, безпосередньо законодавчі акти, пов'язані з прийняттям Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», від 21 травня 1997 року. Такий підхід дозволяє дослідити суть політико-правової дискусії, що виникла довкола питання про місцеве самоврядування, визначити

її витоки, розвиток в ході процесу прийняття профільного закону та з'ясувати питання її часткового розв'язання наприкінці першого етапу інституціоналізації місцевого самоврядування в Україні.

Перманентне реформування місцевого самоврядування в Україні сформувало у вітчизняній науці цілу низку сучасних європейських наукових поглядів на проблему. Вагомий внесок у цей процес зробили такі українські вчені як: М. Баймуратов, О. Батанов, В. Борденюк, В. Заблоцький, Р. Кравченко, В. Куйбіда, О. Мурашин, Б. Ольховський, М. Орзіх, В. Пархоменко, М. Пітцик, В. Погорілко, М. Пухтинський, В. Рубцов, А. Селіванов, Ю. Тодика, О. Фрицький, В. Шаповал. В контексті дослідження дискусії щодо прийняття профільного закону у галузі місцевого самоврядування, були використані праці О. Батанова [1], В. Заблоцького [4], І. Костенка [9] та В. Куйбіди [10].

Виникнення політико-правової дискусії щодо прийняття Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» має своє глибоке історичне підґрунтя, що полягає у суперечливих спробах реформування муніципальної системи незалежної України впродовж 1991–1996 рр. [4, с. 184–190] Однак, безпосередня поява проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні» впливає зі спроб врегулювання інституціональної кризи між виконавчою та законодавчою гілками влади у період закінчення дії «Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України», від 8.06.1995 року [7].

Так, разом з активним обговоренням та прийняттям Основного Закону, одночасно зростала роль органів місцевого самоврядування великих і середніх міст та їх асоціацій у відстоюванні своїх прав через Адміністрацію Президента та окремих депутатів Верховної Ради України. Частина загальноновизнаних та узгоджених позицій щодо місцевого самоврядування були закріплені конституційно, 28 червня 1996 року, зокрема у розділі 11 та Загальних положеннях Основного Закону [8]. Проте, розділ, що регламентував функціонування муніципальної системи України був написаний досить невдало, зокрема, не було узгоджено його положення з нормами Європейської хартії місцевого самоврядування, зобов'язання по імплементації якої, були взяті Україною на найвищому рівні ще восени 1995 року.

Реагуючи на наслідки конституційної кризи 1995 року та враховуючи вступ держави до структур Ради Європи, що передбачало приєднання до Статуту Ради Європи та низки конвенцій, в процесі подальшого реформування галузі місцевого самоврядування і парламент, і Президент України були змушені враховувати необхідність подальшого впровадження європейських принципів муніципального права. Таким чином, вже влітку 1996 року постала потреба подальшої роботи над розробкою профільного законодавства, зі зваженим урахуванням розподілу повноважень між місцевими та державною владою, а також з урахуванням адміністративних повноважень Президента України та Верховної Ради. Підготовлений законопроект був ветований Президентом України Л. Д. Кучмою у другому читанні і тому, з осені 1996 року бере свій початок робота над остаточним варіантом профільного закону. Так, було створено

спеціальну узгоджувальну комісію Верховної Ради України, у складі 32 народних депутатів, що представляли усі фракції парламенту II скликання [4, с. 189–190].

Отже, основні причини виникнення політико-правової дискусії щодо регламентації місцевого самоврядування в Україні полягали в неузгодженості інтересів, позицій та повноважень Президента України та Верховної Ради України, та, в другу чергу, у намаганнях виконати взяті Україною зобов'язання з імплементації до нашого законодавства європейських принципів локальної демократії.

Після піврічного доопрацювання проекту закону [4, с. 193–194], розробленого комісією Верховної Ради України, навесні 1997 року, за свідченням доповідача – заступника голови Тимчасової спеціальної комісії ВРУ Валерія Терця, Президентом України були внесені 39 пропозицій до преамбули та 18 – до статей закону. В результаті розгляду та детального аналізу пропозицій комісією ВРУ, було прийнято у повному обсязі 9, частково – 7, та відхилено 23 поправки Президента [2, с. 4]. Однак, після нетривалих консультацій і розгляду пропозицій у парламенті, законопроект був прийнятий за основу та в цілому, і проголосований 247 депутатами як Закон України «Про місцеве самоврядування» 21 травня 1997 року.

Представник Президента України у ВРУ Роман Безсмертний засвідчив готовність гаранта Конституції підписати компромісний закон, що вкотре знімало рівень напруги в суспільстві довкола інституціоналізації місцевого самоврядування та захисту прав місцевих громад [2, с. 4]. Проте, зняття напруги у протистоянні між Президентом України та Верховною Радою зовсім не свідчило про розв'язання питання включення міжнародних норм локальної демократії до українського законодавства. Прикладом цього, зокрема, є сам текст Закону «Про місцеве самоврядування», від 21 травня 1997 року [5]. До того ж, з матеріалів стенограми засідання Верховної Ради України, від 21 травня 1997 року, під головуванням О. О. Мороза, чітко прослідковується обурення частини народних депутатів поспішністю прийняття цього закону, по відношенню до ще не ратифікованих у травні 1997 року положень Європейської хартії місцевого самоврядування, що, неодмінно, змусила б Тимчасову узгоджувальну комісію ВРУ попрацювати над проблемою імплементації норм Хартії до профільного закону та Конституції України [12].

Подібні питання виникли у парламентарів і під час наступного розгляду Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» 15 липня 1997 року [13], але закон, що регламентував сферу місцевого самоврядування у централізованій формі був прийнятий раніше, і це стало в подальшому проблемою в діалозі між Україною та Радою Європи [11].

Що ж до історичних спроб пов'язати вітчизняне профільне законодавство з нормами європейського муніципального права та, зокрема, Європейською хартією місцевого самоврядування, то на прикладі Закону України «Про місцеве самоврядування», від 21 травня 1997 року, ми можемо зазначити, що новий закон остаточно синкретизував європейські норми місцевого самоврядування з усталеною традицією централізації влади в державі. На перший погляд, норми закону передбачали самостійність органів місцевого самоврядування у питаннях внутрішнього порядкування, однак, всі сфери та організаційні форми «самоорганізації» населення

були чітко регламентованими, також, було збережено районні та обласні ради, як елемент регіонального управління, що бере витоки з «державницької» концепції місцевого самоврядування. Формування ж, регламентація та виконання бюджетів лишались у сфері компетенції місцевих державних адміністрацій.

Отже, лишається зробити висновок, що подібний порядок прийняття законодавчих актів, спочатку національного, а потім міжнародного рівня у досить обмеженій галузі, може свідчити про намагання виконавчої влади зберегти якомога сильніші позиції на рівні місцевих влад, з одночасним формальним дотриманням міжнародно-правових угод.

В той же час, питання ратифікації та імплементації до вітчизняного муніципального законодавства норм Європейської хартії місцевого самоврядування [3] розглядалось досить відсторонено, що зрештою викликало запитання з боку парламентарів, однак переконання представників Президента України, Міністерства юстиції України та доповідачів тимчасової комісії ВРУ з питань розробки Закону «Про місцеве самоврядування», звели розгляд цієї проблеми нанівець [12]. Подальша законодавча неузгодженість неодноразово ставитиме питання виключення України зі складу Ради Європи з огляду на постійне недотримання взятих на себе зобов'язань [11].

Таким чином, проаналізувавши особливості виникнення та існування політико-правової дискусії в суспільстві та політикумі, щодо прийняття Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» у 1996–1997 рр., можемо констатувати, що причина виникнення політико-правової дискусії має комплексний характер та полягає в першу чергу у намаганні узгодити інтереси, позиції та повноваження Президента України та Верховної Ради України, та, в другу чергу, у намаганні виконати взяті Україною зобов'язання з імплементації Європейської хартії місцевого самоврядування.

Спроби подолання конфлікту між виконавчою та законодавчою гілками влади у питаннях місцевого самоврядування завершилися після довготривалого узгодження поспішним прийняттям профільного закону, що не вповні узгоджувався з не ратифікованою на той час Хартією. Власне, Європейська хартія місцевого самоврядування, що як відомо, мала стати запорукою побудови демократичної системи локальної демократії, не була достатньо опрацьована та попередньо включена до української нормативно-правової бази, та навпаки, після ратифікації в цілому, стала проблемним питанням відповідальності України перед Радою Європи [11].

Водночас, варто зауважити, що джерельна база для подальших досліджень є досить широкою і може включати не лише нормативно-правові акти, публікації офіційних видань та матеріали стенограм засідань Верховної Ради України, комітетів та інших українських чи європейських владних інституцій, а ще недослідженим і важливим комплексом джерел можуть слугувати архівні матеріали місцевих органів влади, джерела досліджень усної історії з безпосередніми учасниками законодавчого процесу, а також архівні матеріали спеціальних комісій та неурядових організацій. Історіографія даної проблеми дає здебільшого комплексні історико-порівняльні оцінки процесам, тобто потребує подальшої розробки та розширення.

Список використаних джерел

1. Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні / О. В. Батанов. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ, 2001. – 260 с.
2. Голос України. Газета ВРУ. – 1997 р. – 22 травня.
3. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
4. Заблоцький В. В. Взаємодія держави та місцевого самоврядування України в історичній ретроспективі: монографія / В. В. Заблоцький. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 324 с.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. №280/97 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170.
6. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15 липня 1997 року // Відомості Верховної Ради України від 29.09.1997. – 1997. – №38. – Ст.249.
7. Конституційний Договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 08.06.1995 р. №1к/95–ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – №18. – Ст.133.
8. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
9. Костенок І. Радянська модель самоврядування як чинник впливу на сучасні самоврядні практики на пострадянському просторі – С.168–171 // Публічне управління: теорія та практика: збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. – Х.: Вид-во «ДокНаукДержУпр». – Грудень, 2012. – Вип.4 (12). – 226 с.
10. Куйбіда В. С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні / В. С. Куйбіда. – Львів: Літопис, 2001. – 376 с.
11. Стасюк Ю. Чи масмо волю впроваджувати? / Ю. Стасюк [Електронний ресурс] // Віче. Журнал Верховної Ради України. – 2009. – жовтень. – №20. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1687/>.
12. Стенограма вісімдесят шостого засідання Верховної Ради України від 21 травня 1997 р. під головуванням О. О. Мороза [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4089.html](http://iportal.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4089.html)
13. Стенограма сто тридцятого засідання Верховної Ради України від 15 липня 1997 р. під головуванням О. О. Мороза [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4169.html>

References

1. Batanov O. V. Terytorialna hromada – osnova mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini / O. V. Batanov. – K.: In–t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NANU, 2001. – 260 s.
2. Holos Ukrainy. Hazeta VRU. – 1997 r. – 22 travnia.
3. Ievropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia vid 15 zhovtnia 1985 r. [Elektronnyi resurs] // Sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
4. Zablotskyi V. V. Vzaiemodiia derzhavy ta mistsevoho samovriaduvannia Ukrainy v istorychnii retrospektyvi: monohrafiia / V. V. Zablotskyi. – Luhansk: DZ «LNU imeni Tarasa Shevchenka», 2013. – 324 s.
5. Zakon Ukrainy «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini» vid 21.05.1997 r. №280/97 – VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1997. – №24. – St.170.
6. Zakon Ukrainy «Pro ratyfikatsiiu Yevropeiskoi khartiï mistsevoho samovriaduvannia» vid 15 lypnia 1997 roku // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 29.09.1997. – 1997. – №38. – St.249.
7. Konstytutsiinyi Dohovir mizh Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy ta Prezidentom Ukrainy pro osnovni zasady orhanizatsii ta funktsionuvannia derzhavnoi vlady i mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini na period do pryiniattia novoi Konstytutsii Ukrainy vid 08.06.1995 r. №1k/95–VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). – 1995. – №18. – St.133.

8. Konstytutsiia Ukrainy: Pryiniata na p'iatti sesii Verkhovnoi rady Ukrainy 28 chervnia 1996 r. – K.: Presa Ukrainy, 1997. – 80 s.

9. Kostenok I. Radianska model samovriaduvannia yak chynnyk vplyvu na suchasni samovriadni praktyky na postradianskomu prostori – S.168–171 // Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka: zbirnyk naukovykh prats Asotsiatsii doktoriv nauk z derzhavnoho upravlinnia. – Kh.: Vyd–vo «DokNaukDerzhUpr». – Hruden, 2012. – Vyp.4 (12). – 226 s.

10. Kuibida V. S. Konstytutsiino–pravovi problemy miskoho samovriaduvannia v Ukraini / V. S. Kuibida. – Lviv: Litopys, 2001. – 376 s.

11. Stasiuk Iu. Chy maiemo voliu vprovadzhuvaty? / Iu. Stasiuk [Elektronnyi resurs] // Viche. Zhurnal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2009. – zhovten. – №20. – Rezhym dostupu: <http://www.viche.info/journal/1687/>.

12. Stenohrama visimdesiat shostoho zasidannia Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 21 travnia 1997 r. pid holovuvanniam O. O. Moroza [Elektronnyi resurs] // Sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: [http:// iportal.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4089.html](http://iportal.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4089.html)

13. Stenohrama sto trytdsiatoho zasidannia Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 15 lypnia 1997 r. pid holovuvanniam O. O. Moroza [Elektronnyi resurs] // Sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4169.html>

Kruhliak D. M., Master of history, Historical faculty, National Taras Shevchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), dmytro.kruhliak@gmail.com

Discussions about the law «On Local Self-Government in Ukraine» (1996–1997)

The article analyzes the process of adoption of the Law «On Local Self-Government in Ukraine» as a result of finishing of institutionalization and transformation of the Ukrainian model of local self-government from the post-soviet to the national one. The main focus is on communication issues between historically conditioned model of municipal governance and norms, principles of local democracy in countries of the Council of Europe. We consider the preconditions of appearance of political and legal discussion about relevance of adoption of basic law in the field of local self-government in 1997 and its content. We explore the basic trends of the implementation of European standards in the Ukrainian system of local democracy, especially in basic law on local self-government. Based on published regulatory framework, transcripts of transcripts of parliamentary sessions and materials of the official publication of the Verkhovna Rada of Ukraine, we trace the causes of inconsistency of positions about the bill on local self-government, both between parliamentary factions and between the legislative and executive branches of government.

Keywords: local self-government, The Law of Ukraine, The Verkhovna Rada of Ukraine, The European Charter of Local Self-Government, municipal system.

Kruglyak D. M., магистр истории, исторический факультет, Киевский национальный университет им. Тараса Шевченко (Украина, Киев), dmytro.kruhliak@gmail.com

Discussions относительно принятия закона «О местном самоуправлении в Украине» (1996–1997 гг.)

Проанализирован процесс принятия Закона «О местном самоуправлении в Украине» как результат окончания институционализации и трансформации украинской модели местного самоуправления, с постсоветской на национальную. Основное внимание сосредоточено на вопросах связи исторически обусловленной модели муниципального управления с нормами и принципами локальной демократии в странах Совета Европы. Рассматриваются предпосылки появления политико-правовой дискуссии относительно уместности принятия закона в области местного самоуправления в 1997 г. и его смыслового наполнения. Исследуются основные тенденции внедрения норм Европейской хартии местного самоуправления в украинскую систему локальной демократии, в частности, в профильный закон. Опираясь на существующую опубликованную нормативно-правовую базу, документы стенограмм заседаний парламента, а также материалы официального издания Верховной Рады Украины, прослеживаются причины несогласованности позиций относительно законопроекта о местном самоуправлении, как между фракциями парламента, так и между представителями законодательной и исполнительной ветвей власти.

Ключевые слова: местное самоуправление, Закон Украины, Верховная Рада Украины, Европейская хартия местного самоуправления, муниципальная система.

* * *